

अजांकार्यकारणरूपामविद्यां त्यजति ननु ब्रह्मसंपन्नस्यापि जीवस्य तत्संबंधो दृश्यते अत आह सुप्तः कुलायं यथेति अयं भावः यथा सुप्तं शरीरवन्तमन्ये पश्यंतिस तु नात्मानं तथा पश्यति एवं जीवन्मुक्तमप्यन्ये देहवन्तं पश्यंतिस तु न किंचित् पश्यतीति तं हरिं मजस्रमनवरतं ध्यायेत् किमित्यत आह अयं न भयं यस्माद्भयनिवर्तकमित्यर्थः कुत एतत् कैवल्यनिरस्तयोनिम् कैवल्येन अप्रच्युतस्वरूपावस्थानेन निरस्तातिरस्कृता योनिः मूलकारणमायायेन तम् सर्वश्रुतिशिरोरत्ननीराजितपदांबुजम् भोगयोगप्रदं बंदे माधवं कर्मिन् नम्रयोः ॥ ५० ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे दशमस्कंधे टीकायां

यं संपद्यजहात्यजामनुशयी सुप्तः कुलायं यथा तं कैवल्यनिरस्तयोनिम् भयं ध्यायेदजस्रं हरिम् ॥ ५० ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे दशमस्कंधे नारदनारायणसंवादे वेदस्तुतिर्नाम सप्ताशीतितमोऽध्यायः ॥ ८७ ॥ राजोवाच देवासुरमनुष्येषु ये भजंत्यशिवं शिवम् ॥ प्रायस्ते धनिनो भोजानतुलक्ष्म्याः पतिं हरिम् ॥ १ ॥ एतद्वेदितुमिच्छामः संदेहोऽत्र महाह्विनः ॥ विरुद्धशीलयोः प्रभवो विरुद्धा भजतां गतिः ॥ २ ॥ श्रीशुक उवाच शिवः शक्तियुतः शश्वत्त्रिलिंगो गुणसंवृतः ॥ वैकारिकस्तैजसश्च तामसश्चेत्यहं त्रिधा ॥ ३ ॥ ततो विकारा अभवन् षोडशामीषु किंचन ॥ उपाधावन् विभूतीनां सर्वासामश्रुते गतिम् ॥ ४ ॥

सप्ताशीतितमोऽध्यायः ॥ ८७ ॥ ॥ ५ ॥ अष्टाशीतितमे विष्णुभक्तः कैवल्यमश्रुते ततोऽर्वाग्देवभक्तस्तु विभूतिमिति वर्ण्यते १ हरिर्भजतां भक्तिदइत्युक्तं अभयं ध्यायेदजस्रं हरिमिति शंकरे देवासुरेति अशिवमवधीरितभोगम् भोजाः भोगिनः लक्ष्म्याः पतिः सर्वभोगयुक्तम् ॥ १ ॥ ॥ २ ॥ अन्योन्योपमर्देन तमसश्चैव त्रिविध्या त्रिलिंगः त्रिलिंगत्वमाह वैकारिक इति अहमहंकार इति ॥ ३ ॥ विकारामनइंद्रियभूतरूपाः षोडश इति इंद्रियदेवानामभेदविवक्षया किंचन यत्किंचिद्विकारोपाधिकं भजन् उपाध्यनुरूपाणां विभूतीनां स्वरूपं प्राप्नोतीति ॥ ४ ॥